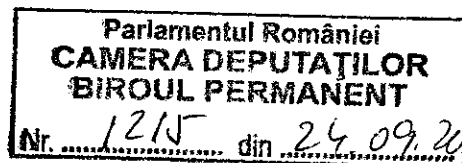

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR**

NOTĂ
referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.335
alin.(4) din Codul de procedură penală

Către: Biroul permanent al Camerei Deputaților

De la: Secretarul General al Camerei Deputaților

Vă informăm că prin Decizia nr. 496 din 23 iunie 2015, definitivă și general obligatorie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 708 din 22 septembrie 2015, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.335 alin.(4) din Codul de procedură penală și a constatat că soluția legislativă potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară hotărăște *„fără participarea procurorului și a suspectului sau, după caz, a inculpatului”* este neconstituțională.

Potrivit prevederilor art. 147 alin.(1) din Constituția României, republicată, dispozițiile din legile în vigoare constatate ca fiind neconstituționale își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale, dacă, în acest interval, Parlamentul nu pune de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției.

Cu această lege a fost sesizată Comisia juridică, de disciplină și imunități.
Anexăm alăturat, Decizia Curții Constituționale nr. 496/2015.

SECRETAR GENERAL

Cristian Adrian PANCIU

ROMÂNIA

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725 București 40, România
Telefon: (+4) 021.414.21.26 Fax: (+4) 021.414.21.39
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosarul nr.388D/2015

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA JURISDICȚIONALĂ
Nr. 4967 / 16 SEP 2015

Domnului
VALERIU-ȘTEFAN ZGONEA
PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

Ștefănescu Ștef. C. Păunescu

16.09.2015

Ștef. Leg. 12.09.2015

Vă comunicăm, alăturat, în copie, Decizia Curții Constituționale nr.496 din 23 iunie 2015, definitivă și general obligatorie, prin care Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.335 alin.(4) din Codul de procedură penală, excepție ridicată direct de către Avocatul Poporului prin Adresa de înaintare nr.2890 din 3 martie 2015 și înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.1269 din 3 martie 2015 și a constatat că soluția legislativă potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară hotărăște „fără participarea procurorului și a suspectului sau, după caz, a inculpatului” este neconstituțională.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE
AUGUSTIN ZEGREAN

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 1/19899/17.09.2015

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosarul nr.388 D/2015

DECIZIA Nr.496
23 iunie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.335 alin.(4) din
Codul de procedură penală

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Puskás Valentin Zoltán	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Cristina Teodora Pop	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.335 alin.(4) din Codul de procedură penală, excepție ridicată direct de Avocatul Poporului și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.388 D/2015.

2. La apelul nominal răspunde pentru autorul excepției doamna consilier Ecaterina Mirea, cu împuternicire depusă la dosar. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului autorului excepției, care pune concluzii de admitere a acesteia. Se face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr.599 din 21 octombrie 2014 și se arată că,

chiar dacă dispozițiile legale criticate reglementează o procedură ce nu vizează rezolvarea fondului cauzei, acestea trebuie să respecte dreptul la un proces echitabil, întrucât există posibilitatea ca redeschiderea urmăririi penale să aibă un rezultat decisiv pentru stabilirea unei acuzații în materie penală. Este invocată, totodată, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la noțiunea de „acuzație în materie penală”, potrivit căreia aceasta semnifică *„notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”*, definiție care implică existența sau absența unor *„repercusiuni importante asupra situației suspectului”*. Având în vedere aceste argumente, se susține că dispozițiile art.335 alin.(4) din Codul de procedură penală, prin neparticiparea procurorului și a suspectului sau, după caz, a inculpatului la procedura de confirmare a redeschiderii urmăririi penale, nu respectă exigențele dreptului la un proces echitabil. Se observă că procedura reglementată prin textul criticat nu se desfășoară în condiții de contradictorialitate și oralitate și, pentru acest motiv, nu asigură nici dreptul la apărare suspectului sau, după caz, inculpatului. Se susține că părțile nu au posibilitatea de a participa în mod egal la prezentarea argumentelor, la discutarea și combaterea susținerilor făcute de fiecare dintre ele, să-și exprime opiniile asupra inițiativelor instanței în scopul stabilirii adevărului și nici să ia cunoștință de orice înscris sau observație prezentată instanței și să o dezbată, ceea ce determină imposibilitatea instanței de a-și forma o opinie obiectivă asupra motivelor care au stat la baza redeschiderii urmăririi penale. Se conchide că aspectele de neconstituționalitate ale textului criticat pot fi remediate prin pronunțarea de către judecătorul de cameră preliminară asupra redeschiderii urmăririi penale în cadrul unei proceduri bazate pe contradictorialitate și oralitate, care să dea posibilitatea părților implicate, respectiv procurorului și suspectului sau inculpatului, după caz, să-și formuleze propriile apărări.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. Se arată că garanțiile prevăzute de art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și de art.21 și

art.23 din Constituție nu sunt incidente în orice procedură care are caracter penal și că acestea impun obligații din partea statului doar în proceduri care privesc decizii referitoare la temeinicia unei acuzații în materie penală, ceea ce nu este cazul în prezenta cauză. Se subliniază faptul că, potrivit art.335 alin.(4) din Codul de procedură penală, judecătorul de cameră preliminară verifică strict îndeplinirea condițiilor expres și limitativ prevăzute de acest text de lege, pentru a constata dacă sunt motive care să justifice redeschiderea urmăririi penale; abia ulterior acestei proceduri se pune problema unei acuzații în materie penală. Se susține că, având în vedere specificul procedurii de confirmare a redeschiderii urmăririi penale, textul criticat nu încalcă prevederile constituționale invocate în susținerea excepției.

Curtea,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Adresa nr.2890 din 3 martie 2015, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr.1269 din 3 martie 2015, în temeiul art.146 lit.d) teza a doua din Constituție și al art.32 din Legea nr.47/1992, Avocatul Poporului a sesizat direct Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.335 alin.(4) din Codul de procedură penală.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate, se arată că, prin Decizia nr.599 din 21 octombrie 2014, Curtea Constituțională a reținut, cu privire la prevederile art.335 alin.(4) din Codul de procedură penală, că, chiar dacă acestea nu vizează rezolvarea fondului cauzei, există posibilitatea ca rezultatul procedurii referitoare la redeschiderea urmăririi penale să fie decisiv pentru stabilirea unei acuzații în materie penală. Se face trimitere la Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului, din 27 februarie 1980 și din 15 iulie 1982, pronunțate în cauzele *Deweer împotriva Belgiei*, par.46, și *Eckle împotriva Germaniei*, par.73, prin care instanța europeană a statuat că noțiunea de „acuzație în materie penală” trebuie înțeleasă în sensul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și poate fi definită ca

„notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”, definiție care implică existența sau absența unor „repercusiuni importante asupra situației suspectului”.

7. Se susține că textul criticat nu respectă exigențele soluționării cauzei în mod echitabil, în condiții de contradictorialitate și oralitate, și nici dreptul la apărare. Se arată că principiile anterior enunțate obligă ca instanța să se pronunțe asupra redeschiderii urmăririi penale doar după examinarea completă și obiectivă a motivelor care au stat la baza acestei cereri. Or, în situația neparticipării procurorului și a suspectului sau, după caz, a inculpatului la ședința de judecată prin care se hotărăște cu privire la legalitatea și temeinicia ordonanței prin care s-a dispus redeschiderea urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară nu își poate forma o opinie obiectivă asupra motivelor care au stat la baza redeschiderii urmăririi penale. Se susține că, prin imposibilitatea participării la ședința de judecată, în situația prevăzută prin textul criticat, suspectul sau, după caz, inculpatul nu poate să-și formuleze propriile apărări, în cadrul unei proceduri contradictorii și orale, fiindu-i, astfel, încălcat dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil.

8. Se susține, totodată, că prevederile art.335 alin.(4) din Codul de procedură penală contravin principiului egalității armelor între acuzare și apărare, care presupune ca fiecare parte din procesul penal să își poată prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație defavorabilă în raport cu adversarul său. Or, lipsa dezbaterilor contradictorii din procedura de confirmare a redeschiderii urmăririi penale face imposibilă pentru suspect, sau, după caz, pentru inculpat, formularea de cereri sau excepții cu privire la legalitatea sau temeinicia ordonanței prin care s-a dispus redeschiderea urmăririi penale. Se observă că, de altfel, încheierea judecătorului de cameră preliminară prin care se dispune cu privire la redeschiderea urmăririi penale este definitivă.

9. Se face trimitere la considerentele Deciziilor Curții Constituționale nr.641 din 11 noiembrie 2014 și nr.663 din 11 noiembrie 2014.

10. Potrivit art.30 alin.(1) și art.33 din Legea nr.47/1992, actul de sesizare al Avocatului Poporului a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Curtea,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 și 32 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art.335 alin.(4) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins: „*Redeschiderea urmăririi penale este supusă confirmării judecătorului de cameră preliminară, în termen de cel mult 3 zile, sub sancțiunea nulității. Judecătorul de cameră preliminară hotărăște prin încheiere motivată, în camera de consiliu, fără participarea procurorului și a suspectului sau, după caz, a inculpatului, asupra legalității și temeiniciei ordonanței prin care s-a dispus redeschiderea urmăririi penale. Încheierea judecătorului de cameră preliminară este definitivă.*”.

14. Se susține că textul criticat încalcă prevederile constituționale ale art.21 alin.(3) privind dreptul la un proces echitabil și ale art.24 referitor la dreptul la apărare.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art.335 alin.(4) din Codul de procedură penală reglementează reluarea urmăririi penale în caz de redeschidere a acesteia, arătând că, sub sancțiunea nulității, redeschiderea urmăririi penale este supusă confirmării judecătorului de cameră preliminară. Același

alineat prevede că asupra legalității și temeiniciei ordonanței prin care s-a dispus redeschiderea urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară hotărăște prin încheiere motivată, în camera de consiliu, *fără participarea procurorului și a suspectului sau, după caz, a inculpatului* și că încheierea judecătorului de cameră preliminară, pronunțată în acest sens, este definitivă.

16. Curtea reține că, potrivit art.273 din Codul de procedură penală din 1968, reluarea urmăririi penale în caz de redeschidere era de competența exclusivă a procurorului, prevederile alin.(2) al articolului anterior menționat arătând doar că redeschiderea urmăririi penale se dispune de procuror prin ordonanță. Spre deosebire de vechea reglementare, conform art.335 alin.(4) din actualul Cod de procedură penală, instituția redeschiderii urmăririi penale nu mai este prerogativa exclusivă a procurorului, ci este supusă confirmării judecătorului de cameră preliminară. În acest fel, legiuitorul a înțeles să pună în acord dispozițiile Codului de procedură penală cu prevederile art.6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ca urmare a celor reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Hotărârea din 4 august 2005, pronunțată în cauza *Stoianova și Nedelcu împotriva României*, par.21, prin care instanța europeană a constatat necesitatea ca posibilitatea acordată parchetului de a redeschide urmărirea penală să fie supusă autorizării unei instanțe naționale care să fie obligată să examineze temeinicia unei astfel de cereri, în sensul de a aprecia dacă redeschiderea cazului nu este inechitabilă sau perioada scursă de la încetarea anchetei nu este excesivă. Curtea a arătat, totodată, că lipsurile care apar în realizarea anchetelor inițiale nu sunt imputabile reclamanților și nu trebuie să îi pună pe aceștia în situații defavorabile.

17. Procedura de confirmare de către judecătorul de cameră preliminară a redeschiderii urmăririi penale astfel reglementată constituie, prin urmare, o garanție procesuală a caracterului echitabil al actului de redeschidere a urmăririi penale acordată participanților la procesul penal, conform dispozițiilor art.21 alin.(3) din Constituție și

cu cele ale art.6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

18. Conform art.332 alin.(1) din Codul de procedură penală, urmărirea penală poate fi reluată în caz de încetare a cauzei de suspendare, de restituire a cauzei de către judecătorul de cameră preliminară sau de redeschidere a urmăririi penale.

19. Curtea reține că dispozițiile **art.335 alin.(1)-(3) din Codul de procedură penală reglementează trei cazuri de redeschidere a urmăririi penale de către procuror, din oficiu.**

20. Potrivit alin.(1) al art.335 mai sus arătat, redeschiderea urmăririi penale are loc atunci când **procurorul ierarhic superior celui care a dispus soluția clasării constată că nu a existat împrejurarea pe care se întemeia soluția clasării.** În acest caz, procurorul ierarhic superior infirmă ordonanța de clasare și dispune redeschiderea urmăririi penale, restituind dosarul organului de cercetare penală, potrivit art.317 din Codul de procedură penală. Conform art.335 alin.(2) din Codul de procedură penală, redeschiderea urmăririi penale poate fi dispusă și **în situația în care au apărut fapte sau împrejurări noi din care rezultă că a dispărut împrejurarea pe care se întemeia clasarea.** În acest caz, procurorul revocă ordonanța și dispune redeschiderea urmăririi penale. În fine, potrivit art.335 alin.(3) din Codul de procedură penală, procurorul revocă ordonanța de renunțare la urmărire penală și dispune redeschiderea urmăririi penale când **constată că suspectul sau inculpatul nu și-a îndeplinit cu rea-credință obligațiile stabilite conform art.318 alin.(3) din același cod.**

21. Situațiilor procesuale anterior analizate le sunt aplicabile dispozițiile art.335 alin.(4) din Codul de procedură penală, conform cărora redeschiderea urmăririi penale este supusă confirmării judecătorului de cameră preliminară, în termen de cel mult 3 zile, sub sancțiunea nulității. În vederea pronunțării unei soluții în acest sens, judecătorul de cameră preliminară este obligat **să verifice atât legalitatea, cât și temeinicia ordonanței de redeschidere a urmăririi penale.**

22. *Verificarea legalității* ordonanței de redeschidere a urmăririi penale constă în analiza realizată de judecătorul de cameră preliminară cu privire la îndeplinirea condițiilor legale pentru reluarea urmăririi penale în caz de redeschidere, respectiv, faptul că, în drept, în cauză este aplicabilă una dintre situațiile prevăzute la art.335 alin.(1)-(3) din Codul de procedură penală. Neîndeplinirea condițiilor de legalitate anterior arătate determină infirmarea ordonanței de redeschidere a urmăririi penale.

23. *Verificarea temeiniciei* ordonanței de redeschidere a urmăririi penale presupune însă efectuarea unui control asupra situațiilor de fapt ce determină aplicarea prevederilor legale ale art.335 alin.(1)-(3) din Codul de procedură penală. Astfel, judecătorul de cameră preliminară se află, potrivit textului criticat, în situația de a verifica și constata că, *în mod concret, în cauză nu a existat împrejurarea pe care s-a întemeiat soluția de clasare* [în situația prevăzută la art.335 alin.(1) din Codul de procedură penală], *au apărut fapte sau împrejurări noi care fac să dispară împrejurarea pe care s-a întemeiat clasare* [în situația prevăzută la art.335 alin.(2) din Codul de procedură penală] sau că *suspectul sau inculpatul nu și-a îndeplinit, cu rea-credință, obligațiile stabilite potrivit art.318 alin.(3) din Codul de procedură penală*, cu prilejul renunțării de către procuror la urmărirea penală [în situația prevăzută la art.335 alin.(3) din Codul de procedură penală].

24. Curtea constată, totodată, că redeschiderea urmăririi penale are ca efect reluarea urmăririi penale conform dispozițiilor art.285 și următoarele din Codul de procedură penală. În acest sens, art.335 alin.(1) din același cod prevede că dacă procurorul ierarhic superior celui care a dispus soluția constată, ulterior, că nu a existat împrejurarea pe care se întemeia clasarea, infirmă ordonanța și dispune redeschiderea urmăririi penale, dispozițiile art.317 din Codul de procedură penală urmând a fi aplicate în mod corespunzător. Astfel, redeschiderea urmăririi penale va avea ca finalitate dispunerea de către procuror a uneia dintre soluțiile prevăzute la art.327 din Codul de procedură penală, respectiv fie trimiterea în judecată, dacă din materialul de urmărire

penală rezultă că fapta există, că a fost săvârșită de inculpat și că acesta răspunde penal, fie clasarea sau renunțarea la urmărire.

25. Curtea reține că, dacă ultimele două potențiale soluții nu schimbă situația juridică a persoanei în privința căreia se dispune redeschiderea urmăririi penale, soluția de trimitere în judecată, prin rechizitoriu, poate avea ca efect supunerea acesteia cercetării judecătorești. Dar, în oricare dintre cele trei situații juridice analizate, împotriva persoanei referitor la care este confirmată soluția de redeschidere a urmăririi penale *va fi formulată o acuzație în materie penală*.

26. În acest sens, Curtea constată că, prin Decizia nr.599 din 21 octombrie 2014, par.33-34, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.886 din 5 decembrie 2014, a reținut că noțiunea de „acuzație în materie penală” trebuie înțeleasă în sensul Convenției și poate fi definită drept „notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”, definiție care depinde, de asemenea, de existența sau absența unor „repercusiuni importante asupra situației (suspectului)” (a se vedea Hotărârea din 27 februarie 1980, pronunțată în cauza *Deweert împotriva Belgiei*, paragraful 46; Hotărârea din 15 iulie 1982, pronunțată în cauza *Eckle împotriva Germaniei*, paragraful 73.). În acest sens, Curtea a reținut că actualul Cod de procedură penală consacră trei modalități de acuzație în materie penală, reglementate de art.307 referitor la aducerea la cunoștință a calității de suspect, art.309 referitor la punerea în mișcare a acțiunii penale și la aducerea la cunoștință a calității de inculpat și art. 327 lit. a) referitor la rezolvarea cauzelor prin emiterea rechizitoriului și sesizarea instanței de judecată. Dacă în primele două situații notificarea oficială constă în aducerea la cunoștință a calității de suspect înainte de prima sa audiere și în comunicarea către inculpat a ordonanței prin care s-a pus în mișcare acțiunea penală care, de asemenea, este chemat în vederea audierii, în cea de-a treia situație, notificarea oficială constă în comunicarea către inculpat a unei copii certificate a rechizitoriului în condițiile art. 344 alin. (2) din același cod ce dispune cu privire la procedura camerei preliminare.

27. Totodată, prin Decizia nr.663 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.52 din 22 ianuarie 2015, par.18, în ce privește critica referitoare la posibilitatea judecătorului de cameră preliminară care s-a pronunțat asupra soluțiilor de netrimitere în judecată ori asupra obiectului procedurii camerei preliminare să exercite și funcția de judecată pe fond a cauzei, Curtea a constatat că aceasta comportă două componente, una referitoare la procedura instituită de art.340 și art.341 din Codul de procedură penală și alta referitoare la cea instituită de art.342-348 din același cod. Astfel, Curtea a constatat că, potrivit art. 64 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală, judecătorul care a participat la soluționarea plângerii împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată nu poate participa în aceeași cauză la judecata în fond sau în căile de atac, iar judecătorul care s-a pronunțat cu privire la o măsură supusă contestației nu poate participa la soluționarea contestației. Or, câtă vreme potrivit art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c) teza finală din Codul de procedură penală, în cazul procedurii referitoare la soluționarea plângerilor împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată, admitând plângerea, judecătorul de cameră preliminară trimite dosarul spre repartizare aleatorie, atunci nu poate fi primită susținerea petentului referitoare la posibilitatea acestui judecător de a exercita și funcția de judecată în cauză, deoarece, așa cum s-a arătat mai sus, acesta este incompatibil. De altfel, cât privește această procedură de soluționare a plângerilor împotriva neurmăririlor ori netrimiterilor în judecată finalizate cu începerea judecării, Curtea a reținut că încheierea prin care se dispune începerea judecării are valențele unui act de sesizare al instanței de judecată, fapt care imprimă posibilității aceluiași judecător de a se pronunța și asupra fondului o lipsă de imparțialitate. De aceea, spre deosebire de procedura prevăzută de art. 342 și următoarele din Codul de procedură penală, unde acuzația în materie penală a fost realizată deja, în cazul plângerilor formulate împotriva soluțiilor de netrimitere sau neurmărire penală dispuse de procuror, judecătorul de cameră preliminară astfel competent nu poate să exercite și funcția de judecată pe fond, întrucât caracterul *sui generis* al încheierii pronunțate în temeiul art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c) din

Codul de procedură penală preia în mod vădit activitatea specifică exercitării funcției de urmărire penală.

28. Prin Decizia nr.423 din 9 iunie 2015, nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la data elaborării prezentei decizii, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art.488⁴ alin.(5) din Codul de procedură penală, sub aspectul soluției legislative potrivit căreia contestația privind durata procesului penal se soluționează *„fără participarea părților și a procurorului”*. Conform prevederilor art.488⁴ alin.(5) anterior referit, asupra contestației privind durata procesului penal, judecătorul de drepturi și libertăți sau instanța se pronunță prin încheiere, în camera de consiliu, fără participarea părților și a procurorului.

29. Cu privire la soluția legislativă mai sus arătată, instanța de contencios constituțional a reținut, prin Decizia nr.423 din 9 iunie 2015, par.29, că procedura de soluționare a contestației privind durata procesului penal, reglementată la art.488⁴ alin.(5) din Codul de procedură penală, respectiv în camera de consiliu, fără participarea părților și a procurorului, este o procedură necontradictorie, ce nu oferă *garanțiile procesuale specifice dreptului la un proces echitabil și dreptului la apărare*. În acest sens, Curtea a constatat că *fiecare dintre drepturile fundamentale anterior referite presupune posibilitatea participanților la procesul penal de a fi prezenți efectiv la soluționarea cauzelor penale, chiar și cu ocazia soluționării unor cereri precum contestația privind durata procesului penal, pentru a-și susține, în mod direct, argumentele în fața instanței de judecată*. Din acest punct de vedere, Curtea a apreciat că faptul că, potrivit art.488⁴ alin.(1) lit.a) și c) din Codul de procedură penală, judecătorul de drepturi și libertăți sau instanța, în vederea soluționării contestației privind durata procesului penal, dispune informarea procurorului, respectiv a instanței pe rolul căreia se află cauza, cu privire la contestația formulată, cu mențiunea posibilității de a formula un punct de vedere cu privire la aceasta, precum și informarea celorlalte părți din proces și, după caz, a celorlalte persoane prevăzute la art.488¹ alin.(2) din Codul de procedură penală cu privire la contestația formulată și la dreptul de a-și

exprima punctul de vedere în termenul acordat în acest scop de judecătorul de drepturi și libertăți sau de instanță, nu satisface exigențele specifice asigurării drepturilor prevăzute la art.21 alin.(3) și art.24 din Legea fundamentală. Totodată, Curtea a reținut că trimiterea de către participanții la procesul penal, prevăzuți la art.488¹ alin.(2) din Codul de procedură penală, a punctelor de vedere la care dispozițiile art.488⁴ alin.(1) lit.c) din Codul de procedură penală fac referire *nu le poate oferi acestora posibilitatea de a-și exercita, pe deplin, dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare, de vreme ce faptul de a nu fi prezenți în fața instanței de judecată cu prilejul soluționării contestației îi împiedică de la a cunoaște susținerile părților adverse și de a formula contraargumente în apărarea propriilor interese procesuale*. Prin urmare, Curtea a constatat că, pentru ca suspectul, inculpatul, persoana vătămată, partea civilă sau partea responsabilă civilmente care au avut de suferit din cauza duratei nerezonabile a procesului penal să aibă plenitudinea exercitării drepturilor lor, este necesar ca acestea să beneficieze nu doar de o procedură exclusiv scrisă, ci și de contradictorialitate și oralitate, componente ce sunt de esența dreptului la un proces echitabil și a dreptului la apărare. De asemenea, garanțiile drepturilor anterior invocate presupun dreptul participanților la procesul penal de a lua cunoștință de toate argumentele prezentate instanței și de a le dezbate.

30. De altfel, prin Decizia nr.599 din 21 octombrie 2014, par.29-31, Curtea a constatat că, prin procedura instituită de dispozițiile art. 341 alin. (5) din Codul de procedură penală, legiuitorul, pe lângă obligația de a oferi oricărei persoane posibilitatea efectivă de a se adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime, *trebuie să imprime acestei posibilități un caracter echitabil care să confere plenitudine de exercițiu prin atingerea finalității urmărite*. Aceasta se poate realiza *prin instituirea unei proceduri care să respecte cerințele de echitate instituite de art. 21 alin. (3) din Constituție în absența cărora este golită de conținut și că simplul drept al persoanei interesate de a se adresa justiției capătă caracter formal atâta vreme cât garanțiile specifice procesului echitabil nu sunt respectate*. S-a arătat

prin aceeași decizie că echitatea procedurii consacrate de art.21 alin.(3) din Constituție reprezintă o valorificare explicită a dispozițiilor art.6 din Convenție. Așa fiind, aspectele legate de respectarea dreptului la un proces echitabil se examinează în funcție de ansamblul procesului și de principiile proprii de organizare a fiecărei proceduri. Totodată, nu poate fi înlăturată nicio eventuală analiză izolată a anumitor aspecte importante ale procedurii, chiar dacă aceasta se află într-o fază anterioară finalizării procesului.

31. Prin Decizia nr.599 din 21 octombrie 2014 anterior citată, par.36, Curtea a mai reținut că principiul contradictorialității îngăduie părților să participe în mod egal la prezentarea, argumentarea, discutarea și combaterea susținerilor făcute de fiecare și să își exprime opinia asupra inițiativelor instanței în scopul stabilirii adevărului. Principiul este exprimat prin adagiul *audiatur et altera pars*. În materie penală, principiul contradictorialității exprimă și cerința ca funcția de învinuire să fie separată de funcția jurisdicțională, fiind pe o poziție procesuală egală cu funcția de apărare, iar învinuirea și apărarea se combat în fața instanței de judecată de pe poziții contradictorii, astfel încât autoritatea care judecă să ajungă la o apreciere corectă a probelor. Așa fiind, așezarea judecății pe coordonatele principiului contradictorialității implică egalitatea de arme atât în privința laturii penale, cât și în privința laturii civile.

32. Prin aceeași decizie, par.37, Curtea a statuat că, pentru ca persoanele vătămate, părțile civile sau chiar părțile responsabile civilmente care au avut de suferit în urma unei fapte presupus penale să aibă *plenitudinea exercitării drepturilor lor, este necesar ca acestea să uzeze nu numai de o procedură eminentemente scrisă, ci și de contradictorialitate și oralitate, componente esențiale ale dreptului la un proces echitabil*. S-a constatat, totodată, că, chiar dacă, potrivit normelor ce reglementează procedura criticată, procurorul și părțile pot depune note scrise cu privire la admisibilitatea ori temeinicia plângerii, nicio parte nu are posibilitatea de a cunoaște conținutul acestora și de a produce contraargumente. Cu alte cuvinte, în sarcina instanței cade obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor invocate de petent, părți și

procuror, care trebuie înțeleasă ca o necesitate a examinării argumentelor decisive pentru soluționarea cauzei. Or, conform procedurii analizate, instanța, examinând numai plângerea și notele scrise ale procurorului și ale părților, nu poate examina un eventual argument decisiv, tocmai pentru că el nu îi poate fi relevant.

33. Cu același prilej, par.38, Curtea a reținut că garanțiile referitoare la un proces echitabil implică și dreptul participanților la proces de a lua cunoștință de orice înscris sau observație prezentat/prezentată instanței și să îl/o dezbată. Acest aspect este esențial pentru încrederea justițiabililor în funcționarea justiției și se bazează pe siguranța părților că s-au putut exprima cu privire la orice înscris din dosar.

34. Așa fiind, Curtea a stabilit că aceste neajunsuri pot fi acoperite în măsura în care judecătorul de cameră preliminară se va pronunța asupra plângerii în cadrul unei proceduri contradictorii și orale.

35. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate referitoare la încălcarea prin dispozițiile art.335 alin.(4) din Codul de procedură penală a prevederilor art.21 alin.(3) și art.24 din Constituție, privind dreptul la un proces echitabil și la dreptul la apărare, aceasta are în vedere același aspect care a determinat constatarea neconstituționalității dispozițiilor art.488⁴ alin.(5) din Codul de procedură penală și ale art.341 alin. (5) din Codul de procedură penală, prin Decizia nr.423 din 9 iunie 2015 și Decizia nr.599 din 21 octombrie 2014, respectiv cel al neparticipării procurorului și a suspectului sau, după caz, a inculpatului la procedura confirmării redeschiderii urmăririi penale de către judecătorul de cameră preliminară.

36. De asemenea, Curtea constată, la fel ca și în cazul celor două excepții de neconstituționalitate anterior referite, că, asupra redeschiderii urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară se pronunță în urma unei proceduri necontradictorii, care nu oferă procurorului și suspectului sau, după caz, inculpatului dreptul de a participa la soluționarea cererii de confirmare a redeschiderii urmăririi penale. Astfel, nici procurorul și nici suspectul, sau, după caz, inculpatul nu au posibilitatea de a participa la procedura ce are ca efect formularea împotriva acestuia din urmă a unei

acuzării în materie penală și de a-și susține în mod direct argumentele, în fața judecătorului de cameră preliminară. Pentru acest motiv, Curtea constată că aceștia nu beneficiază, potrivit textului criticat, dreptul la un proces echitabil prevăzut la art.21 alin.(3) din Constituție.

37. Totodată, Curtea reține că lipsa citării suspectului sau, după caz, a inculpatului, la soluționarea cererii de confirmare a redeschiderii urmăririi penale are ca efecte lipsirea acestuia de dreptul de a prezenta personal, sau prin intermediul unui reprezentant legal, în fața instanței, argumentele favorabile situației sale procesuale. Or, aceasta echivalează cu încălcarea dreptului la apărare al acestui participant la procesul penal, care are interesul procesual de a dovedi neîntreținerea condițiilor privind redeschiderea urmăririi penale în privința sa.

38. De asemenea, având în vedere natura situațiilor de fapt analizate la par.18-25, Curtea reține că stabilirea acestora nu poate fi realizată de către instanță în mod formal și nici unilateral, printr-o procedură necontradictorie. Dimpotrivă, stabilirea existenței acestor situații presupune o prezență efectivă și activă a participanților la procesul penal la procedura de soluționare a cererii de confirmare a redeschiderii urmăririi penale. Mai mult, constatarea unor situații precum inexistența împrejurării pe care s-a întemeiat soluția de clasare, apariția unor fapte sau împrejurări noi care înlătură împrejurarea pe care s-a întemeiat clasarea sau neîndeplinirea, de către suspect sau inculpat, cu rea-credință a obligațiilor stabilite potrivit art.318 alin.(3) din Codul de procedură penală poate necesita audierea părților.

39. Pentru aceste motive, Curtea urmează a constata că soluția legislativă prevăzută la art.335 alin.(4) din Codul de procedură penală, potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară hotărăște *„fără participarea procurorului și a suspectului sau, după caz, a inculpatului”* este neconstituțională, fiind de natură a încălca dispozițiile art.21 alin.(3) și ale art.24 din Constituție.

40. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.1-3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 și 32 din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

Decide:

Admite excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.335 alin.(4) din Codul de procedură penală, excepție ridicată direct de Avocatul Poporului și constată că soluția legislativă potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară hotărăște „*fără participarea procurorului și a suspectului sau, după caz, a inculpatului*” este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 23 iunie 2015.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,**

Augustin Zegrean

MAGISTRAT-ASISTENT,

Cristina Teodora Pop

Cristina T. Pop

Intranet | Pagina nouă | Mențiune juridică

Structuri parlamentare Activitate parlamentară Informații publice Secretariat general

Legendă culori: PA - Parlament CD - Camera Deputaților SE - Senat

Scenarii în sesiune: Prima pagină > Proceduri parlamentare > Proces legislativ la Camera Deputaților > PL-x 412/2009

Inițiative legislative la Camera Deputaților

- ▶ înregistrate în 2015
- ▶ promulgate legi în 2015
- ▶ aflate în dezbateri publice
- ▶ care au fost în dezbateri publice

Hotărâre privind gestionarea propunerilor și sugestiilor formulate de către persoanele fizice și/sau juridice interesate la propunerile legislative aflate în dezbateri publice

Termene adoptare

Interogare

Inițiative legislative la Senat

Buletine legislative

Încărcare documente Direcția Legislativă

Prioritățile legislative ale Guvernului

- ▶ Sinteză la CD
- ▶ Stadiul la CD
- ▶ Lista Guvernului

PL-x nr. 412/2009 Proiect de Lege privind Codul de procedură penală

Nr. înregistrare:

- B.P.L.: 607/14-08-2009

- Camera Deputaților: 412/15.09.2009

- Senat: L65/09.03.2009

- Guvern: E25/25.02.2009

Procedura legislativă: cf. Constituției revizuită în 2003

Camera decizională: Camera Deputaților

Tip inițiativa: Proiect de Lege

Caracter: organic

Procedura de urgență: nu

Stadiu: Lege 135/2010
LEGE privind Codul de procedură penală

Initiator: Guvern

Consultati:

Expunerea de motive

Avizul Consiliului Economic și Social

Avizul Consiliului Legislativ

Avizul Consiliului Superior al Magistraturii

mai multe documente la caseta electronica a deputatului

fisa de la Senat

Derularea procedurii legislative

Data	Actiunea
07.09.2009	adoptat de Senat <i>ca urmare a depășirii termenului de adoptare, potrivit art.75 alin.(2) teza a III-a din Constituția României republicată</i> Forma adoptată de Senat →SE
15.09.2009	înregistrat la Camera Deputaților pentru dezbateri
16.09.2009	prezentare în Biroul Permanent al Camerei Deputaților <i>nu s-a aprobat procedura de urgență solicitată de Guvern</i> Adresa Guvernului Adresa Senatului trimis pentru raport la: Comisia specială comună pentru dezbateri în fond, în procedură de urgență, a Codului penal, a Codului de procedură penală, a Codului civil și a Codului de procedură civilă <i>termen depunere amendamente: 15.10.2009</i> <i>termen depunere raport: 13.11.2009</i> →CD
21.06.2010	primire raport de la: Comisia specială comună pentru dezbateri în fond, în procedură de urgență, a Codului penal, a Codului de procedură penală, a Codului civil și a Codului de procedură civilă <i>face parte din categoria legilor organice</i> înscris pe ordinea de zi a plenului Camerei Deputaților
22.06.2010	adoptat de Camera Deputaților <i>rezultat vot pentru=212, contra=1, abțineri=3 (prezent=216)</i> Forma adoptată de Cameră
22.06.2010	depunere la Secretariatul general pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității legii Forma pentru promulgare
28.06.2010	trimitere la Președintele României pentru promulgare
29.06.2010	promulgată prin Decret nr. 774/2010 →PA
01.07.2010	devine Legea nr. 135/2010
15.07.2010	publicare lege în Monitorul Oficial nr.486/2010

Adresa poștală: Palatul Parlamentului, str.Izvor nr.2-4, sect.5, București

Telefoane (centrala): (021)3160300, (021)4141111

E-mail: webmaster@cdep.ro

joi, 17 septembrie 2015, 12:37

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 183 (XXVII) — Nr. 708

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 22 septembrie 2015

SUMAR

Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 496 din 23 iunie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 335 alin. (4) din Codul de procedură penală	2-6
★	
Opinie separată	6-7
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
710. — Hotărâre privind stabilirea condițiilor pentru punerea la dispoziție pe piață a aparatelor de cântărit cu funcționare neautomată	8-26
748. — Hotărâre pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 572/2008 privind constituirea Grupului de coordonare a implementării Strategiei naționale privind imigrația	27-28
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
881/1.071/1.666. — Ordin al ministrului transporturilor, al ministrului finanțelor publice și al ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice pentru aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2015 al Societății Comerciale ROFERSPED — S.A., la care Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR—Marfă” — S.A. deține o participație majoritară	28-31
ACTE ALE CONSILIULUI CONCURENȚEI	
515. — Ordin privind punerea în aplicare a Instrucțiunilor pentru modificarea și completarea Instrucțiunilor privind regulile de acces la dosarul Consiliului Concurenței în cazurile referitoare la art. 5, 6 și 9 din Legea concurenței nr. 21/1996, art. 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, precum și în cazurile de concentrări economice, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 421/2011	31-32